Õiguskantsler

Teie 01.10.2026 nr

Meie 26.10.2026 nr 6-1/262461/2608963

Lugupeetud avaldaja

Küsisite, kas piirang, et relvaeksami saab sooritada vaid eesti keeles, on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega.

Relvaseaduse § 35 lõike 7 kohaselt sooritatakse relvaeksam eesti keeles. Sellega tagatakse relvaloa taotlemise võimalus vaid eesti keelt heal tasemel valdavatele välismaalastele. Relvaloa taotlejad peavad valdama eesti keelt sellisel tasemel, mis võimaldaks neil aru saada relvade käitlemise või kasutamisega seotud eestikeelsetest kirjalikest juhistest ja suulistest selgitustest.

Leian, et kõnealune relvaseaduse säte pole põhiseadusega vastuolus. Relva soetamise või omamise õigus ei ole igaühe põhiõigus, põhiseadus seda ette ei näe. Samas on tulirelv eriti suur ohuallikas, millega on võimalik väga lihtsalt inimese elu ja tervist kahjustada.

Kuigi õigus soetada ja omada relvi on Eesti Vabariigi põhiseaduse § 19 lõikest 1 tuleneva eneseteostusvabaduse kaitsealas, saab seda õigust lihtsa seadusereservatsiooni alusel piirata. Eesmärk kaitsta inimeste elu ja tervist, turvalisust ning riigi sisemist rahu on legitiimne.

Relvaseaduse § 35 lõikes 7 sätestatud nõue, et relvaeksam tuleb sooritada eesti keeles, ei piira eneseteostusvabaduse õigust ülemääraselt. See ei võta kelleltki relvaloa taotlemise ja relva omamise õigust, kuid seab tingimuseks piisava eesti keele oskuse.

Riik saab usaldada relva ja laskemoona üksnes sellisele isikule, kelle puhul ta on veendunud, et see isik tunneb ja täidab kehtestatud käitlemisnõudeid ega kasuta relvi näiteks süütegude toimepanemiseks. Isiku teadmisi relvade ja laskemoona käitlemise nõuete kohta kontrollitakse enne relvaloa väljaandmise otsustamist relvaeksamil.

15.03.2023 jõustunud relvaseaduse muutmise seletuskirjas on öeldud, et relvaeksami täies mahus vaid eestikeelseks muutmisega antakse ühiskonnale selge sõnum, et välismaalased võivad küll Eestis relvaluba taotleda ja omada, kuid selle eelduseks on lisaks muudele nõuetele ka eesti keele valdamine. Oluline on, et relvaluba taotlev isik tunneks relvade käitlemisega seotud seadusi ja saaks aru nende regulatsioonide mõttest.

Eesti keeles eksami sooritamine tagab paremini selle, et relvaomanikud käituvad seaduskuulekalt. Tegemist on ka julgeolekuküsimusega, sest Eesti riigis asuvad relvaomanikud peavad üheselt aru saama meie seadustest ning turvalisuse aspektidest. Välismaalane, kes soovib taotleda relvaluba, peab elama meie riigi kodanikega ühises inforuumis ning suutma seal edastatavaid sõnumeid mõista. Riigikeele piisavalt hea oskus annab ühiskonnale kindlustunde, et tulevane relvaomanik jagab riigi kodanikega ühiseid väärtusi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Olari Koppel
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri ülesannetes

Odyn Vosman 6938405
Odyn.Vosman@oiguskantsler.ee